

Kyrkomötet
Motion 2023:36
av Isak Öhrlund och Rebecca Hägg

Uppföljning av målen i färdplan för klimatet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att införa verktyg för uppföljning av effekt- och etappmål i Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Motivering

Svenska kyrkan har högt ställda ambitioner i arbetet för att bidra till en hållbar värld. Som kristna har vi, utifrån förvaltaransvar och människovärdesprincipen, ett ansvar att gå före och visa vägen i den gröna omställningen.

I Svenska kyrkans färdplan för klimatet finns tre övergripande effektmål som ska vara uppfyllda senast år 2030:

1. Svenska kyrkan ska vara klimatneutral senast år 2030 och ska därefter inte bidra med nettoutsläpp.
2. Svenska kyrkan ska bidra med den värderingsförändring som behövs för att klara klimatomställningen, och lyfta andliga och existentiella aspekter av klimatkrisen.
3. Svenska kyrkan ska bidra till klimaträttvisa genom att stärka stödet till de människor som drabbas mest av klimatförändringarnas effekter trots att de bidragit minst till dem.

Till dessa tre övergripande effektmål finns etappmål. Etapp 1 är nu genomförd och kyrkostyrelsen har beslutat om effektmål för kommande etapp 2, som ska genomföras 2024–2027. Här finns exempelvis mål om att kunskap om klimaträttvisa ska genomföra all verksamhet, energieffektivisering, halverade utsläpp från energianvändning, 75 procent fossilfria gruppresor och resor i bil samt en fördubbling av anslutning till ramavtal med särskild klimatrelevans. Etappmålen är bra, men för att säkerställa att vi når effektmålen till år 2030 krävs även tydliga återkopplingsmekanismer och verktyg för uppföljning.

Dessa uppföljningsverktyg bör på ett pedagogiskt sätt visualisera i vilka delar av verksamheten som utsläppen uppstår samt vilka åtgärder som bidrar till vilka utsläppsminskningar. På så sätt skapar det bättre förutsättningar för beslutsfattare inom Svenska kyrkan att få en överblick över hur verksamheten presterar i förhållande till målen och när i tid relevanta beslut behöver fattas för att ligga i fas med den tilltänkta utsläppsbanan fram till måläret 2030. För omställningen kan inte vänta. Svenska kyrkan behöver minska utsläppen så tidigt som möjligt och inte skjuta beslut eller åtgärder på framtiden. Om utsläppsminskning inte sker ett år, kommer det behöva kompenseras genom en snabbare minskningstakt under efterföljande verksamhetsår.

Kyrkostyrelsen bör inte uppfinna hjulet på nytt utan se över vilka befintliga verktyg för uppföljning som finns i andra organisationer, exempelvis kommuner. Ett exempel på ett redan beprövat verktyg är koldioxidbudgetering. En koldioxidbudget

ger verksamheter en överblick över hur utsläppen ser ut i organisationen idag, hur utsläppen behöver minska årligen för att nå klimatneutralitet till satt målår samt ökar tydligheten för beslutsfattare och anställda. Koldioxidbudgeten som verktyg lyfts fram av FN:s klimatpanel IPCC som viktig i arbetet med att minska klimatpåverkan och möjliggör efterlevnad av Parisavtalet. Idag har cirka 70 kommuner i Sverige implementerat eller påbörjat arbetet med att införa koldioxidbudgetar i sina verksamheter.

Nationella verktyg för uppföljning av effekt- och etappmålen i färdplanen, baserade på beprövade metoder, kan inspirera och agera utgångspunkt för församlingar, pastorat och stift att använda i sina verksamheter. Målet om klimatneutralitet till år 2030 omfattar hela Svenska kyrkan och således är det också nödvändigt för alla organisationsled att tydliggöra vägen till 2030-målet.

Stockholm den 4 juli 2023

Isak Öhrlund (S)

Rebecca Hägg (S)